

Tvarios technologijos Lietuvos ūkiuose: mikrožalumynų auginimas

Sparčiai didėjant gyventojų skaičiui bei keičiantis jų mitybos įpročiams, didėja maisto poreikis, tačiau žemės ūkio augalams tinkami plotai neturi galimybės ženkiai plėstis, todėl esami turi būti naudojami atsakingai, ieškomos naujos galimybės jų efektyviam panaudojimui ir plėtrai. Tiek ES, tiek Lietuvos Bendros žemės ūkio politikos strategijos ragina žemės ūkio maisto produktų sektoriaus ir mokslinių tyrimų bendruomenę sistemingai bendradarbiauti gerinant žemės ūkio darbuotojų įgūdžius. Pabrėžiama, kad gyvybiškai svarbu veiksmingai naudotis tinkamais moksliniais išteklių, kad būtų paspartintas mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatų taikymas perduodant inovacines žemės ūkio gamybos technologijas daržininkystės sektoriui bei derinant žemės ūkio sektoriaus mokslinius tyrimus, inovacijas, mokymus ir plėtrą su ekonomikos politika, laikantis daržininkystės gamybos vystymo reikalavimų. Aplinką tausojančios technologijos Europoje integruojamos į žemės ūkio produkcijos, tame tarpe ir daržovių, gamybą kaip pažangiausios, didžiausią ekonominę, energetinę bei aplinkosauginę naudą užtikrinančios technologijos. Šių technologijų pagrindas yra riboti intensyvių cheminių poveikių dirvai bei augalams, tausoti aplinką, racionaliai naudoti materialinius, energetinius ir darbo jėgos išteklius, laikytis griežtų aplinkosauginių reikalavimų, gaminti sveiką produkciją bei garantuoti žemės ūkio produktų gamybos ekonominį efektyvumą. Ūkių plėtra Lietuvoje pagrįsta šiuolaikinėmis auginimo technologijomis. Stambesni ūkiai bei pradedantys daržovių augintojai bendradarbiauja, keičiasi patirtimi, kelią kvalifikaciją, intensyviai bendrauja su mokslo įstaigomis. Tai leidžia užtikrinti stabiliai gerą teikiamos rinkai produkcijos kokybę. Stiprus konkurencinis spaudimas bei vartotojų poreikiai skatina ieškoti vis naujų technologinių galimybių, kurios galėtų sumažinti daržininkystės produkcijos savikainą, o tuo pačiu nesuprastėtų produkcijos kokybę, būtų naudojamos aplinką tausojančios technologijos. Tačiau ūkininkai dažnai vengia eksperimentuoti ir diegti naujoves. Šie bandymai – puikus būdas realiomis sąlygomis pademonstruoti naujo ir perspektyvaus produkto – mikrožalumynų - auginimo galimybes. Tikėtina, kad tai

paskatins ūkininkus naudoti šį inovatyvų, gamtą tausojantį auginimo metodą. Daugelis ūkių daržoves augina kaip papildomą pajamų šaltinį tradiciniame augalininkystės ūkyje, ir tik kelios dešimtys ūkių dirba kaip specializuoti daržininkystės ūkiai, kurie dažniausiai veikia žieminių šiltnamių sektoriuje. Šiltnamiuose užauginami didžiausi kiekiai žalumyninių daržovių, kurios sparčiai populiarėja papildydamos kasdienį maisto racioną. Pagrindinės maisto funkcijos – aprūpinti organizmą energija ir „statybinėmis“ medžiagomis, pagerinti žmogaus savijautą. Todėl vis labiau populiarėja funkcinis maistas, kuris be maistinės vertės daro teigiamą poveikį žmogaus organizmui. Parodomojo projekto metu bus auginami mikrožalumynai, kurie ir yra priskiriami funkciniam maistui, turinčiam mažai kalorijų, daug maistinių medžiagų ir daug biologiškai aktyvių junginių.

Parodomojo projekto tikslai

Projekto „NAUJOS MIKROŽALUMYNŲ AUGINIMO TECHNOLOGIJOS IR JŲ DIEGIMAS SIEKiant TVARAUS ŪKININKAVIMO“ NR. 23PA-KK-23-1-05581-PR001 tikslas – skatinti ūkininkus naudoti aplinką tausojančias technologijas, populiarinti mikrožalumynų auginimą bei skleisti tvaraus ūkininkavimo idėjas.

Projekto metu bus įrengta 10 parodomųjų bandymų, pristatyti rezultatai viešinimo renginiuose. Taip siekiama praktiškai parodyti inovacijų naudą ir skatinti trumpųjų maisto grandinių diegimą.

Projekto vadovė doc. dr. Asta Doftartė tikisi, kad pristatyti projekto rezultatai paskatins ūkininkus aktyviau bendradarbiauti, dalintis žiniomis bei patirtimi. Suburtos dalijimosi ūkininkavimo patirtimi grupės, kurių veikla bus organizuojama taip, kad periodinių susitikimų metu dalyviai galėtų keistis informacija, aptarti realią situaciją bei problemas, ieškoti sprendimų, o taip pat analizuoti ir lyginti tarpusavyje pasiektus rezultatus. Siekiant praktiškai parodyti inovacijų naudą, ūkininkų ūkiuose bus įrengiami parodomieji bandymai pagal specialiai parengtą metodiką. Ji skirta naujų technologijų, mokslo pasiekimų ir pažangios patirties diegimui bei demonstravimui tiesiogiai ūkyje. Gauti bandymų rezultatai bus skleidžiami organizuojant informacinius renginius – lauko dienas bei praktinius-informacinius seminarus. Tai suteiks galimybę ūkininkams ne tik susipažinti su naujovėmis, bet ir realiai įvertinti jų naudą bei pritaikomumą savo veikloje.

Plačiau su projekto veiklomis galima susipažinti www.lik.lt tinklalapyje. Lietuvos inžinerijos kolegija pateikia informaciją, už kurios turinį atsako pati institucija. Apie šio projekto įgyvendinimo veiklas, jų laiką ir vietą informuosime VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro informacinėje sistemoje.

Projektas finansuojamas Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtros (EŽŪFKP) programos ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis. Nuoroda į Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija yra čia: <https://zum.lrv.lt/lt/>.